

Idékatalog til ABC-værksted

Vi lytter, mærker, tegner, skriver, hopper og funderer over, hvad alfabetet er og kan.

Deltagerantal pr. aktivitet: ca. 1-6 personer.

Ved større grupper kan man lave flere stationer (det er vigtigt med en voksen pr. aktivitet).

Om forløbet

ABC-værkstedet er oprindeligt udviklet i forbindelse med Halfdan Rasmussens 100 års fødselsdag.

Værkstedet består af puslespil, abc-gulvtæpper, maleark og bogstaver i alle afskygninger og materialer.

Værkstedet står typisk fremme i en måned, og det bliver flittigt brugt. Mange familier fordyber sig i aktiviteterne, og vi ser børn helt ned til 1½ år lege koncentreret i lange perioder.

ABC-værkstedet kan også tilbydes som et forløb til kommunens børnehaver/førskolebørn og 0. klasser.

Et sådant forløb har ca. en times varighed og afvikles af en børnebibliotekar.

Leg med bogstaverne

Tal om at bogstaverne har et navn, en form og en/flere lyde.

Bogstavets navn

- Hvad starter dit, mit, din mors navn med?
- Hvor mange i gruppen har et navn, der starter med N?
- Hvor mange har et E i sit navn?



Bogstavets lyd

Er det en kort/lang lyd, pustelyd (P), hvordan ser munden ud når vi laver lyden (O), karatebogstav (K), geværl lyd (G) eller låner bogstavet sin lyd fra andre bogstaver (eks. C).

Inspiration

Håndfonemer / håndtegn til bogstavlyde kan findes flere steder på nettet

Leg med bogstavlyde: App'en 'Hit med lyden' (kun til ios) eller

ABC leg (mest til indskoling): <https://blog.abcleq.dk/2016/09/25/fonetiske-lyde/>

BIBLIOTEKERNES Sprogspor

Bogstavets form (brug bogstaver i forskellige materialer)

- Mærk på bogstavet. Har det bløde eller hårde kanter?
- Træk et bogstav med lukkede øjne - gæt bogstavet ved at mærke efter.
- Træk et bogstav, som din makker ikke kan se – beskriv bogstavet, så han/hun kan gætte det. Fx *”Det er rundt og har en skrå streg igennem”* (Ø), *”Det er to skrå streger med en vandret streg imellem, det ligner lidt et hus”* (A).
- Træk et bogstav og tegn det med fingeren på din makkers ryg. Lad din makker gætte bogstavet.

Andre lege med bogstaver

- Gå på bogstavsjagt. Gem bogstaver rundt omkring i børnebiblioteket og leg tampen brænder. Sørg for, at gemme bogstaverne både højt og lavt, så kroppen kommer i bevægelse. Sæt evt. en timer til.
- Stil bogstaverne op som dominobrikker – vælt rækken af bogstaver.
- Stabel bogstaverne oven på hinanden i et højt tårn. Det kan være et konsonanttårn (blå farver), et vokaltårn (lilla farver) eller en blanding.
- Hvem kan hurtigst dele en bunke bogstaver op i konsonanter og vokaler?



Leg på alfabet-tæppe

Aktivitetsforslag

- Hvor bor bogstavet? Træk et bogstav og placer bogstavet på den rigtige plads på tæppet.
- Forlyd: Træk en genstand (med et lydret navn). Lyt efter hvilken forlyd der er tale om og placer genstanden på det rigtige bogstav. Det er ekstra spændende, hvis genstandene er i en kuffert eller lign.
- Træk et bogstav/genstand og stil dig på det tilsvarende bogstav – det kan udvides til en slags ”twister”. Ved en større gruppe er det sjovt at se, hvor mange felter de tilsammen udfylder – lægger op til en snak om, hvor mange bogstaver der er i alfabetet.

Indkøb af tæpper/tæppefliser

Der findes mange forskellige alfabet-tæpper. Det kan være fristende at vælge et tæppe med kreativt udformede bogstaver, men vores erfaring er, at bogstaverne skal være tydelige og læsbare. De skal helst også indeholde æ, ø, å.

BIBLIOTEKERNES Sprogspor

Bevæg-dig-ABC

Alfabet-Atlet

Læs remserne i Lotte Sallings bog og form din/jeres kroppe som bogstavet.

- Træk et bogstav og lav det tilhørende bogstav.
- Indsæt billederne fra Sallings "kropsalfabet" i en skumterning. Kast terningen og form bogstavet.

Kropsalfabetet kan downloades her: <http://lottesalling.dk/B%C3%B8ger%20test/alfabetatlet.html>

Klask et bogstav med en fluesmækker

Der findes flere gratis "klaske-alfabeter" på nettet. Se fx

<https://blog.abcleq.dk/2017/02/21/laer-bogstaver-laeringsstilskoncept/fluesmaekker-smaek-et-bogstav/>

Sæt alfabetet op på en væg. Nu kan man klaske alfabetet, alle konsonanter/vokaler, ens navn eller andre sjove ord.



Hop på bogstavsfliser / tæpper

- Hop alfabetet, et ord eller dit navn.

Leg med alfabetrim

Brug alle de gode abc-rim der findes i krybberne: Marianne Iben Hansens A, B kom og C, Halfdan Rasmussens ABC og alle de andre.

- Læs en bogstavsremse op og lad din makker gætte, hvilket bogstav rimet handler om.
- Leg/spil de små historier fra remserne som små rollespil.

ABC- skriv, tegn, klip og mal

Aktiviteter der øver finmotorik og skrivegreb

Skriv bogstaver/ord på forskellige medier

- Skriv bogstaver i en bakke/balje med sand/linser/ris. I stedet for en bakke/balje kan man bruge et legebord med kant (f.eks. fra Brio).
- "Genanvendeligt papir". Laminer et ark hvidt papir. Nu kan man bruge white-board tusser og viske det ud igen. Inden lamineringen kan man evt. skrive bogstaver eller lave forskellige former og linjer.
- Skriv på tavler – der findes mange forskellige typer tavler.
- Mal bogstaver på sten.

BIBLIOTEKERNES Sprogspor



Farveark med bogstaver

Fx fra <https://alphabetimals.com/dk/>

- Vælg dit yndlingsbogstav og farvelæg det.

ABC-nip-napper

Fx fra <http://www.bornssprog.dk/2016/09/nip-napper-med-sproglyde.html> eller Sproglege for sproglinger (facebook)

- Klip og fold en nip-napper. Leg med antal stavelser, begyndelsesbogstaver, rim osv.

Andre aktiviteter med skrift

- Et ark med "skilte"-bingo – udnytte turen til/fra biblioteket til at kigge efter tegn/skilte/symboler/logoer.
- Lege med kendte logoer – oplevelse af at kunne læse.
- Lave ønskesedler (børneskrivning) .
- Lave børne-boganmeldelser (hentes på sprogsportet.dk).
- Postkort-værksted, fx julekort eller sommerferiekort.

Indkøb af materialer kan bl.a. foretages hos flg.

ABC leg

<https://www.abcleg.dk/>

Legeakademiet

<https://legeakademiet.dk/>

A-sport

<https://a-sport.dk/webshop>

Sydfyns trælegetøj (alfabet og tal)

<https://sydf.dk/product/spil-og-indlaring/alfabet-og-tal-sat/61>

Toplay (ABC-tæppefliser)

<http://new.toplay.dk/>

Bobles (skum-alfabet)

<https://bobles.dk/>